

Sant'Egidio, vrede en verzoening - Hilde Kieboom

Ook al leven we in een 'sorry'-cultuur, echt omgaan met je eigen tekortkomingen, het kwaad dat je zelf aanricht tegenover anderen erkennen en vergeving vragen, lijkt ontzettend moeilijk. Dit uitgangspunt kan misschien helpen om de ongewoon krachtige en zelfs revolutionaire dimensie van de christelijke vergeving meer voor ogen te houden. Vergeving heeft immers niets te maken met de goedzakkige houding van wie eender wat accepteert. Ze is de vrucht van een moeilijk proces van erkennen van fout en schuld, en van aanvaarden van de gezagvolle Meester die gelooft dat wij meer op Hem kunnen gelijken.

De school van vrede

De Sint-Egidiusgemeenschap – een internationale lekenbeweging die het samengaan van gebed en engagement voorstelt – tracht de geest van barmhartigheid op alle niveaus van het samenleven te promoten. Zij vertrekt van de individuele en collectieve erkenning van schuld tegenover de armen en noodlijdenden, dichtbij en veraf. Te velen hebben geen geluk, leven in moeilijke omstandigheden of hebben geen kansen om zich te ontplooien. De 'school van vrede' ontstaat vanuit deze notie van 'schuld' van de rijke tegenover de arme: jongeren die wel geluk en kansen hebben gekregen in hun leven, zetten zich gratis in voor kinderen in kansarme wijken die zich uiten met geweld en probleemgedrag. Voor vele jonge mensen is dit een kennismaking met een ongekende wereld. Het wordt meteen een ingangspoort om het evangelie te leren kennen, waarin Jezus zich identificeert met de zwakke en de vreemdeling. De jongeren helpen autochtone en allochtone kinderen met hun huiswerk, met taalonderricht, maar ook met vredesopvoeding. Ze leren elkaar te respecteren en samen te spelen. Tegelijkertijd leren ze zich te interesseren voor wat elders in de wereld gebeurt. Waar deze jonge, vaak gekwetste leventjes vriendschap en ondersteuning ontvangen, komen vaak ongekende energieën vrij. Zo zetten de kinderen van de 'scholen van vrede' zich elk jaar in voor aids-zieke kinderen in Afrika, ze bestuderen de situatie van landen in oorlog, ze organiseren feesten in bejaardentehuizen. Jonge migranten geven gestalte aan het 'intergenerationeel project'. Zijzelf zoeken geregeld ouderen op in rusthuizen of thuis. De bejaarde bewoner wordt taaloma of –opa. Zo maakt vervreemding of racisme plaats voor integratie en vriendschap. Zo leren bejaarden de vreugde van de vriendschap smaken in plaats van de bittere eenzaamheid. Zo worden generaties en culturen met elkaar verzoend in vreugdevolle ontmoetingen. In een maatschappij waarin veel fragmentarisering en zelfs polarisering vast te stellen is, is het samenbrengen van mensen over de breuklijnen heen een belangrijke bijdrage aan vreedzaam samenleven.

Verzoening in een geweldzieke wereld

Sant'Egidio tracht haar geest van verzoening tevens gestalte te geven op het politiek-diplomatieke terrein van oorlog en vrede. Onze wereld streeft rechtvaardigheid na door internationale rechtssystemen uit te bouwen en straffeloosheid voor misdaden tegen de menselijkheid uit te bannen. Wie echter bewerkt echt verzoening tussen vijandige bevolkingsgroepen en landen? Onze geweldzieke wereld heeft grote nood aan verzoening, eventueel aan amnestie en aan vergeving. Het christendom kent de geheimen van vergeving en verzoening die het pure rechtvaardigheidsdenken overstijgen. Vanuit haar voorkeursoptie voor de armen maakte de gemeenschap energie vrij om 'bewerkers van vrede' te worden. Dat gebeurde eerst in Mozambique, later in Congo, Burundi, Guatemala, Kosovo, Ivoorkust en elders. De leerschool voor dit vredesopbouwwerk ligt in het werk met de armen. Vanuit onze eigen identiteit proberen we ons open te stellen voor de ander, bruggen te bouwen en te zoeken naar wat verenigt in plaats van naar wat verdeelt. Leden van Sant'Egidio fungeren als bemiddelaar of facilitator wanneer in Rome of elders afgevaardigden van fracties die in conflict of oorlog met elkaar leven, samen zitten om een dialoog op gang te brengen. Tegelijkertijd komen wereldwijd alle gemeenschappen van Sant'Egidio samen om te bidden voor vrede in dat land. Vanuit het vertrouwen dat niets onmogelijk is voor wie gelooft, krijgt het gebed een bijzondere plaats in het werk voor vrede en verzoening. De inzet van Sant'Egidio voor de wereldwijde afschaffing van de doodstraf vindt haar bron in eenzelfde geloof: eerder dan het pure 'oog om oog' zijn het vergeving en verzoening die leiden tot vrede en gerechtigheid.

In onze tijd groeit de kloof tussen het Noorden en het Zuiden. Vele bergen van geweld, oorlog, onrecht, eenzaamheid en uitsluiting moeten verzet worden, niet enkel tussen de continenten, maar ook in onze Westerse maatschappij. Is het niet de opdracht voor de christenen van vandaag om hoopvol om te gaan met de uitdagingen van onze tijd en om ons geloof in de kracht van vergeving te doen groeien?

Er zijn nog vele andere christelijke organisaties die zich bezighouden met rechtvaardigheid en vrede zoals onder andere:

Justitia et Pax is de katholieke organisatie voor gerechtigheid en vrede. Vanuit hun katholieke inspiratie werken ze aan duurzame vrede, een rechtvaardige wereldsamenleving en aan gerechtigheid voor iedereen. Wereldwijd en in Nederland.

Justitia et Pax is een internationaal netwerk en bestaat sinds 1967 op initiatief van Paus Paulus VI. Justitia et Pax is aanwezig in 130 landen wereldwijd en in vrijwel alle Europese landen. In Nederland is Justitia et Pax in 1968 opgericht door de Rooms-katholieke Bisschoppenconferentie, een permanent instituut waarin de Nederlandse bisschoppen gezamenlijk beleid ontwikkelen en uitvoeren. Justitia et Pax moet "het oog van de kerk waakzaam houden, haar hart gevoelig en haar hand vaardig voor het bevorderen van sociale gerechtigheid." Via het internationale netwerk krijgt Justitia et Pax in Nederland informatie die aanvullend is aan de informatie van andere mensenrechtenorganisaties.

www.justitiaetpax.nl

Pax Christi

Pax Christi ontstaat in de nadagen van de Tweede Wereldoorlog als (spirituele) beweging voor vrede en verzoening. Franse burgers willen op die manier bijdragen aan de verzoening tussen Duitsland en Frankrijk. De initiatiefnemers laten zich bezielen, zoals velen van hun tijdgenoten, door een gedeelde hoop: nooit meer oorlog. Pax Christi voert actie, schrijft artikels en dossiers, zet experts aan het werk, interpelleert politici, licht de media in en blijft zichzelf: geweldloos, politiek ongebonden en evangelisch geïnspireerd.

www.paxchristi.be

www.ikvpaxchristi.nl

Exodus

Exodus biedt opvang en ondersteuning aan ex-gedetineerden en gedetineerden in de laatste fase van hun straf die gemotiveerd zijn uit de criminaliteit te stappen. Deze (ex-) gedetineerden kunnen terecht in één van de tien Exodushuizen verspreid in het land of bij een maatje uit het Exodus vrijwilligersnetwerk. Daarnaast biedt het Exodus vrijwilligersnetwerk hulp aan familieleden van (ex-)gedetineerden. Het Ouders, Kinderen en Detentieproject maakt het mogelijk voor gedetineerde ouders en hun kind(eren) elkaar maandelijks te ontmoeten in een kindvriendelijke ruimte in de bajes en zo te werken aan een goed contact. Meer dan 1500 vrijwilligers zijn actief in het netwerk. Exodus onderscheidt zich van andere nazorgorganisaties doordat het programma een integrale en structurele aanpak beoogt, die ingrijpt op alle aspecten van het leven van de (ex-)gedetineerde. We gaan daarbij uit van vier sleutels: wonen, werken, relaties en zingeving. Daarnaast is ook de persoonlijke, kleinschalige aanpak essentieel voor de werkwijze van Exodus.

www.Exodus.nl